

Rehabiliteringen Min egen väg

1.4.2022

Bakgrund till Min egen väg-rehabilitering

Kela|Fpa^A

Bakgrund

- Projektskede 2014-2018
 - Unga vuxna i åldern 18-35 år som diagnostiserats med ADHD/ADD eller Aspergers syndrom
 - I bakgrunden ökat behov av rehabilitering och samhällsgarantin för unga
 - Syftet är att hjälpa unga hitta en utbildningsplats eller ett arbete och förebygga marginalisering och utdragen arbetslöshet.
- Resultat av projektet
 - Klienternas funktionsförmåga, psykiska hälsa, sociala kompetens och upplevda sociala samhörighet förstärktes under rehabiliteringens gång.
 - Under projektet konstaterades målgruppens behov av tjänster och hittades goda praktiska förfaranden för den kommande tjänsten
- Permanent tjänst 2021
 - Multiprofessionell rehabilitering för klienter i åldern 16-29 år som har en neuropsykiatrisk diagnos
 - Syftet är att främja klienternas **tillträde till utbildning och arbetsmarknaden**
 - Ordnas i form av rehabilitering enligt prövning (FRPL 12 §)
 - Rehabiliteringen pågår 12 månader

Forskningsdata om projektet

- Alanko S ja Lämsä R. Oma väylä -kuntoutuksen kehittäminen. Kehittämistyö palveluntuottajien näkökulmasta. Kuntoutusta kehittämässä 5 | 2018.
- Appelqvist-Schmidlechner K, Lämsä R, Tuulio-Henriksson A. Oman väylän kulkijat. Kelan neuropsykiatrisen kuntoutuksen aloittaneiden nuorten aikuisten psykososiaalinen hyvinvointi. Työpapereita 120 | 2017.
- Appelqvist-Schmidlechner K, Lämsä R, Tuulio-Henriksson A. Nuorten neuropsykiatrisen Oma väylä -kuntoutuksen ryhmäkäynnit. Arviointitutkimus. Työpapereita 116| 2017.

Målsättningar och målgrupp för Min egen väg-rehabilitering

Kela|Fpa[®]

Målsättningar för och syfte med Min egen väg-rehabilitering

- Rehabiliteringen har som mål att främja integreringen i samhället för unga vuxna med neuropsykiatriska störningar och stödja deras tillträde till utbildning och arbetsmarknaden
- Utöver stödet för att stärka studie- och arbetslivsfärdigheterna får klienten handledning och träning i att hantera vardagen samt stöd för att stärka sina sociala färdigheter
- Klienten ställer upp sina egna individuella mål för rehabiliteringsperioden i samråd med hälso- och sjukvården och preciserar målen när rehabiliteringen inleds.

Målgruppen för Min egen väg-rehabilitering

- Min egen väg-rehabilitering är avsedd för klienter i åldern 16–29 år, som utifrån en adekvat bedömning har endera eller bägge av följande diagnoser:
 - autismspektrumstörning utan kognitiv utvecklingsstörning (Aspergers syndrom)
 - aktivitets- och uppmärksamhetsstörning ADHD (eller ADD)
- Klienten har dessutom behov av stöd för studierna eller arbetslivet och svårigheter att hantera sociala situationer och vardagen
- Klienten kan samtidigt ha diagnostiserats med en psykiatrisk störning, men klientens psykiska hälsa gör det möjligt att klara av studier eller arbete
 - Rehabiliteringen ska avbrytas om det i början av rehabiliteringen visar sig att klientens psykiska tillstånd inte är tillräckligt stabilt för att rehabiliteringen ska fungera.
- Klienten kan delta fullt ut i rehabiliteringens alla delområden (individuella möten och gruppmöten)
 - Rehabiliteringen kan avslutas efter de första mötena, om det framgår att tidpunkten inte är den rätta eller att rehabiliteringen inte är ändamålsenlig för klienten eller om klienten upplever att rehabiliteringen inte motsvarar hans eller hennes behov.
- Rehabiliteringen lämpar sig inte för klienten om klientens mål inte relaterar till arbetslivet, diagnosen har ännu inte fastställts eller klienten har ett akut eller obehandlat missbruksproblem.

Förberedelse av klienten för rehabilitering

- Serviceproducenten kontaktar klienten inom två veckor efter att det positiva rehabiliteringsbeslutet tagits emot.
 - Vid distanskontakten
 - får klienten bl.a. information om genomförandet av rehabiliteringen, såsom gruppmötena
 - har klienten möjlighet att ställa frågor om rehabiliteringen
 - får klienten hjälp med att ställa upp rehabiliteringsmål
 - försäkrar man sig om att rehabiliteringen lämpar sig för klienten och att den genomförs vid rätt tidpunkt samt om klientens eventuella specialbehov
 - Det är viktigt att få information om klientens motivation för rehabiliteringen och ge en **realistisk bild** av genomförandet av rehabiliteringen och de olika delområdena
- Under de första mötena försäkrar man sig om att klienten är motiverad för rehabiliteringen och också om att rehabiliteringen är ändamålsenlig och genomförs vid rätt tidpunkt samt att rehabiliteringen svarar mot klientens behov.

Vad göra om rehabiliteringen inte lämpar sig för klienten?

- Klientens psykiska hälsa eller fel tidpunkt för rehabiliteringen kan hindra ett effektivt genomförande av rehabiliteringen
 - Klientens rehabilitering kan avslutas efter de första mötena om
 - rehabiliteringen inte genomförs vid rätt tidpunkt för klienten eller den inte är ändamålsenlig
 - klienten upplever att rehabiliteringen inte svarar mot hans eller hennes behov.
 - Rehabiliteringen ska avbrytas om det under rehabiliteringens lopp visar sig att klientens psykiska tillstånd inte är tillräckligt stabilt för att rehabiliteringen ska fungera.
 - Om rehabiliteringen avbryts ska en rehabiliteringsrapport göras upp för klienten, se närmare information i servicebeskrivningens allmänna del
- Klienten är skyldig att utan dröjsmål underrätta FPA om han eller hon inte kan påbörja den beviljade rehabiliteringen eller om den avbryts. FPA vidarebefordrar informationen till serviceproducenten.

Hänvisning till rehabilitering

1. Klienten diskuterar rehabiliteringen med den behandlande aktören, som vid behov ger en rekommendation om rehabilitering
 - ett läkarutlåtande B eller en medicinsk utredning med motsvarande uppgifter där sjukdomen, den rekommenderade rehabiliteringen och målen för rehabiliteringen anges.
2. Klienten väljer en lämplig serviceproducent från sitt eget landskap i FPA:s tjänst för sökning av serviceproducent
3. Klienten fyller i och lämnar in en blankett för ansökan om rehabilitering enligt prövning (KU 132r) till FPA för beslutsfattande
 - Rekommendationen om rehabilitering som bilaga
4. Serviceproducenten kontaktar klienten inom 2 veckor efter att beslutet tagits emot
 - den första kontakten sker per telefon eller i form av ett videosamtal.
 - under kontakten får klienten information om tidtabellen för rehabiliteringen och den som genomför rehabiliteringen.

Om det under rehabiliteringen uppkommer behov av vård ansvarar hälso- och sjukvården för att ordna vården.

Genomförande av Min egen väg- rehabilitering

Kela|Fpa[®]

Innehållet i Min egen väg-rehabilitering (12 mån.)

- **Kontakt (1)**
 - 1 kontakt per telefon eller i form av videosamtal i realtid, längd ca 30 minuter
- **Individuella möten (27)**
 - Högst 27 individuella möten med klienten, klientens närstående och behövliga aktörer i klientens vardag
 - Mötena tar 60 minuter eller 90 minuter
 - Högst 13 möten kan genomföras på distans genom videosamtal i realtid.
- **Gruppmöten (10)**
 - En grupp består av 3–8 klienter
 - Längden på mötena i genomsnitt 90 minuter, kan variera 60-120 minuter
 - Klienten kan delta i ett gruppmöte på distans om han eller hon undantagsvis inte kan delta i gruppmötet på ort och ställe.
- **Gruppmöten med klienternas närstående (1–2)**
 - Gruppens storlek högst 12 närstående, längd i genomsnitt 90 minuter (60-120 min.).
- **Individuella uppföljande möten (1-3)**
 - Genomförs 2–6 månader efter att rehabiliteringen avslutats
 - Mötena tar 60 minuter eller 90 minuter
 - En del av mötena kan genomföras på distans genom videosamtal i realtid.

Syftet med mötena

- **Under de individuella mötena**

- får klienten bättre beredskap för studier och arbetsliv och hjälp med att klargöra sina yrkesplaner
- får klienten stöd för att stärka sin självkänsla
- identifierar klienten symtom och beteende som orsakas av sjukdomen
- lär sig klienten metoder för att reglera sina känslor och styra sina handlingar
- blir klienten säkrare på sig själv när det gäller att uträtta ärenden, ha sociala kontakter, fatta beslut, planera sin ekonomi och förbereda sig för särskilda situationer

- **Under gruppmötena**

- stärker klienten sin självkänsla och sin sociala kompetens med hjälp av övningar
- får klienten kamratstöd
- får klienten träning i att lyssna, diskutera samt ge och ta emot respons
- tränar klienten sina sociala och kommunikativa färdigheter

- **Under gruppmötena för närstående**

- får de närstående information om neuropsykiatriska symtom och hur de påverkar klientens och de närståendes liv
- får de närstående handledning och information om lokala stödnätverk för närstående
- kan de närstående utbyta erfarenheter om till exempel hur man klarar av utmaningar i vardagen
- får de närstående stöd för att kunna hjälpa klienten att bli självständig
- får de närstående stöd för att kunna hjälpa klienten att utveckla sina sociala färdigheter och sin förmåga att hantera vardagen samt främja klientens möjligheter till delaktighet

Multiprofessionellt team för Min egen väg-rehabilitering

- Det multiprofessionella teamet består av 3 personer
 - psykolog eller neuropsykolog
 - ett arbetspar bestående av 2 yrkesutbildade personer med någon av följande yrkesbeteckningar
 - ergoterapeut (YH)
 - sjukskötare (YH)
 - socialarbetare eller socionom (YH)
 - rehabiliteringsledare (YH)
- Serviceproducenten har dessutom tillgång till 1 utbytbar yrkesutbildad person
 - arbetslivskonsult eller
 - speciallärare

Den ena parten i arbetsparet är en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården

Den utbytbara yrkesutbildade personen deltar i klientens rehabilitering om klientens situation kräver det.

Ersättningar och Min egen väg-rehabilitering

Kela|Fpa[®]

Ersättningar och Min egen väg-rehabilitering

- Man har rätt till rehabiliteringspenning efter självrisktiden för rehabiliteringsdagar som inklusive resor fortgår minst 4 timmar
- Vid Min egen väg-rehabilitering
 - mötenas längd kan variera mellan 60 och 120 minuter
 - ger inte nödvändigtvis rätt till rehabiliteringspenning
- Reseersättningar
 - FPA ersätter kostnader för resor till och från rehabiliteringen. Reseersättningen ska sökas inom 6 månader efter resan.
- Ytterligare information om ersättningar under rehabilitering
 - via vår e-tjänst på www.fpa.fi/etjanst
 - per telefon på 020 692 225
 - på något av våra serviceställen.

Uppgifter som hjälper klienten att välja
serviceproducent

Kela|Fpa

Uppgifter som hjälper klienten att välja serviceproducent

- Serviceproducenten för in uppgifter om kösituationen och personalen på servicestället i registreringssystemet varifrån klienterna får åtkomst till dem i tjänsten för sökning av serviceproducent
 - Kösituationen beskriver den tid det tar för serviceproducenten från det att klientens rehabiliteringsbeslut inkommit tills rehabiliteringen inleds
 - I fråga om personalen anger serviceproducenten de tillgängliga yrkesutbildade personerna och deras specialkompetens

Frågor om Min egen väg-rehabiliteringen?

- Möten på nätet för registrerade serviceproducenter
 - fpa.fi > Samarbetspartner > Rehabiliteringstjänster > Evenemang och utbildningar
- E-postadresser
 - Tjänstens innehåll och genomförande
 - kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi
 - Registreringsförfarande, system och avtal
 - kuntoutus.rekisteroityminen@kela.fi

Tack!

Kela|Fpa